

Projekt

Zatwierdzony przez Radca Prawny

**UCHWAŁA NR XXIII/.../2026
RADY GMINY LUBIEWO**

z dnia 19 lutego 2026 r.

**w sprawie przyjęcia "Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi
oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Lubiewo na
2026 rok"**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 1153 ze zm.) w zw. z art. 11 ust. 1 i art. 11a ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1580 ze zm.) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się po zaopiniowaniu przez: Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tucholi, ul. Kopernika 2, 89-500 Tuchola, dzierżawców obwodów łowieckich, działających na obszarze Gminy Lubiewo, Fundację „Psi Azyl” oraz Stowarzyszenie STUKOT "Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Lubiewo na 2026 rok", stanowiący **Załącznik Nr 1** do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubiewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Wójt Gminy Lubiewo

Joanna Jastak

**PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA
BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY LUBIEWO NA 2026 ROK**

**Rozdział 1.
Postanowienia ogólne**

§ 1. Program ma zastosowanie do wszystkich zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów, w tym kotów wolno żyjących oraz zwierząt gospodarskich.

§ 2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) gminie - należy przez to rozumieć Gminę Lubiewo;
- 2) właścicielu - należy przez to rozumieć osobę będącą mieszkańcem Gminy Lubiewo, posiadającą zwierzę lub zwierzęta, o których mowa w niniejszej uchwale;
- 3) schronisku - należy przez to rozumieć schronisko dla zwierząt w Starogardzie Gdańskim, ul. Hermanowska 24, 83-200 Starogard Gdański
- 4) programie - należy przez to rozumieć „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Lubiewo w 2026 roku”.

§ 3. Realizatorami Programu są:

- 1) na poziomie Gminy Lubiewo- Wójt Gminy Lubiewo;
- 2) organizacje pozarządowe, których celem statutowym jest ochrona zwierząt, współpracujące z Gminą Lubiewo.

§ 4. Celem Programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Lubiewo oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi.

**Rozdział 2.
Realizacja zadań**

§ 5. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt obejmuje:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;

- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- 9) edukację mieszkańców.

§ 6. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt obejmuje w szczególności:

1. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt.

Gmina Lubiewo zapewnia miejsce dla bezdomnych zwierząt w schronisku.

Szczegółowy sposób postępowania ze zwierzętami w Schronisku określa Regulamin Schroniska dla zwierząt. Schronisko zapewnia opiekę nad zwierzętami do czasu przekazania do adopcji.

2. Opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie.

Opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie na terenie gminy Lubiewo realizuje się przy współpracy Wójta Gminy Lubiewo z Zakładem Komunalnym Gminy Lubiewo oraz z organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Opieka nad wolno żyjącymi kotami obejmuje:

- 1) ponoszenie przez Gminę Lubiewo kosztów sterylizacji lub kastracji wolno żyjących kotów;
- 2) Gmina Lubiewo ponoszenie przez Gminę Lubiewo kosztów dokarmiania wolno żyjących kotów;
- 3) ponoszenie przez Gminę Lubiewo kosztów opieki nad rannymi lub chorymi wolnożyjącymi kotami.

3. Odławianie bezdomnych zwierząt.

- 1) Odławianiu podlegają zwierzęta domowe i gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie istnieje możliwość ustalenia właściciela lub innej osoby, pod której opieką zwierzę dotąd pozostawało.
- 2) Bezdomne zwierzęta na terenie gminy Lubiewo podlegają stałemu odławianiu – zgłoszenia od mieszkańców Gminy Lubiewo o bezdomnych zwierzętach przyjmuje Zakład Komunalny Gminy Lubiewo oraz właściwi dla miejsca zamieszkania Sołtysi.
- 3) Zakład Komunalny Gminy Lubiewo po przyjęciu zgłoszenia i sprawdzeniu jego zasadności informuje Schronisko lub osobę zajmującą się wyłapywaniem

bezdomnych zwierząt, z którym ma podpisaną umowę, o konieczności odłowienia zwierzęcia.

4) Środki do przewozu zwierząt powinny spełniać warunki określone w ustawie o ochronie zwierząt. Odłowione zwierzęta domowe podlegają przewiezieniu do Schroniska. Odławianie i transport bezdomnych zwierząt domowych jest realizowane w terminie 24 godzin od momentu zgłoszenia, przez pracowników Schroniska lub osobę zajmującą się wyłapywaniem bezdomnych zwierząt, z którym Gmina Lubiewo podpisała stosowną umowę.

5) Odłowione zwierzęta gospodarskie przewiezione zostaną do miejsca wskazanego w ust. 7. Po odłowieniu zwierzęta w Schronisku podlegają w szczególności następującym czynnościom i zabiegom:

- ocenie stanu zdrowia przez lekarza weterynarii;
- pomocy lekarsko – weterynaryjnej;
- umieszczeniu w pomieszczeniu przeznaczonym na kwarantannę;
- po opuszczeniu kwarantanny: oznakowaniu w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i niezbędnym szczepieniom profilaktycznym.

4. Obligatoryjną sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku dla zwierząt.

Obligatoryjnej sterylizacji lub kastracji, a także zabiegowi trwałego znakowania zwierząt wyłapanych podlegają wszystkie bezdomne zwierzęta umieszczone w schronisku. Ponadto zabiegi trwałego znakowania, sterylizacji albo kastracji mogą być prowadzone przez lekarzy weterynarii. Zabiegom, o których mowa nie podlegają:

- zwierzęta w okresie 14 dni od umieszczenia ich w schronisku, z uwagi na możliwość zgłoszenia się właściciela lub opiekuna;
- zwierzęta, u których istnieją przeciwwskazania do wykonania zabiegów z uwagi na stan zdrowia lub wiek.

5. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt.

Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt jest realizowane przez schronisko, poprzez przekazywanie zwierząt przebywających w schronisku do adopcji. W przypadku zwierząt oznakowanych elektronicznie schronisko podejmuje próbę ustalenia dotychczasowego właściciela poprzez sprawdzenie zapisanych w bazie danych identyfikujących właściciela oraz nawiązanie z nim kontaktu w celu odebrania zagubionego zwierzęcia. Zwierzęta przebywające w schronisku mogą być przekazane do adopcji po odbyciu 14-dniowej kwarantanny i po przeprowadzeniu zabiegów lekarsko-weterynaryjnych zgodnie z regulaminem schroniska. Wójt Gminy Lubiewo prowadzić będzie akcje

adopcyjne poprzez publikowanie na stronie internetowej www.lubiewo.pl informacji o bezdomnych zwierzętach.

6. Usypianie ślepych miotów.

Usypianie ślepych miotów wykonywane jest wyłącznie przez lekarzy weterynarii.

7. Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich.

- 1) Gotowość odbioru oraz zabezpieczenie opieki i miejsca zwierzętom gospodarskim zapewnia gospodarstwo rolne zlokalizowane pod adresem: Lubiewo 52, 89-526 Lubiewo.
- 2) Wraz z umieszczeniem zwierząt w gospodarstwie rolnym, gmina podejmuje starania w zakresie znalezienia nowego właściciela dla tych zwierząt.

8. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt zapewnia: Gabinet weterynaryjny Maria Łukaszewicz, ul. Kołłątaja 7, 89-500 Tuchola.

9. Zwierzęta należące do osób zamieszkujących na terenie gminy Lubiewo mogą zostać poddane zabiegowi trwałego znakowania w celu ich identyfikacji.

- 1) Trwałe znakowanie zwierząt należących do osób zamieszkujących na terenie gminy Lubiewo jest realizowane poprzez wprowadzenie pod skórę mikro chipu oraz dokonanie rejestracji w bazie zwierząt znakowanych: Międzynarodowa Baza Danych Safe- Animal ul. Wiatracza 18, 72-004 Tanowo.

Rozdział 3. Edukacja Mieszkańców

§ 7. Wójt Gminy Lubiewo w ramach Programu prowadzi we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Gminy Lubiewo (tj. szkołami i instytucją kultury) oraz organizacjami pozarządowymi, działania edukacyjne m.in. w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania, propagowania sterylizacji i kastracji oraz znakowania zwierząt, a także adopcji zwierząt bezdomnych.

Rozdział 4. Koszty realizacji Programu

§ 8. 1. Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Lubiewo.

2. Wysokość środków finansowych na realizację Programu oraz ich przeznaczenie określa tabela stanowiąca załącznik nr 1 do Programu.

3. Środki finansowe wydatkowane będą poprzez zlecanie zadań, świadczenia usług i dostaw.

*Załącznik nr 1 do Programu
opieki nad zwierzętami bezdomnymi
oraz zapobiegania bezdomności zwierząt
na terenie Gminy Lubiewo w 2026r.*

**Wysokość środków finansowych na realizację
Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi
oraz zapobiegania bezdomności zwierząt
na terenie Gminy Lubiewo w 2026r.**

Lp.	Zadanie	Środki finansowe
1.	Wyłapywanie bezdomnych zwierząt, opieka weterynaryjna, umieszczanie i zapewnienie im opieki w schronisku dla zwierząt. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt (adopcja).	36 000
2.	Ograniczanie populacji wyłapanych bezdomnych zwierząt poprzez ich sterylizację i kastrację, trwałe znakowanie oraz usypianie ślepych miotów.	10 000
3.	Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie oraz zapewnienie opieki weterynaryjnej.	6 000
4.	Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.	2400
5.	Zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich.	1500
6.	Prowadzenie działań edukacyjnych i akcji informacyjnych wśród mieszkańców gminy	100
RAZEM		56 000

Uzasadnienie

Obowiązek uchwalenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt wynika z art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 poz. 1580 ze zm.). Projekt programu przekazano do zaopiniowania Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Weterynarii w Tucholi, Kołu Łowieckiemu „SZARAK” w Cekcynie, Wojskowemu Kołu Łowieckiemu „HUBERTUS” w Nowym Suminie gm. Cekcyn, Kołu Łowieckiemu „BRDA” w Łyskowie gm. Gostycyn, Nadleśnictwu Zamrzenica, Nadleśnictwu Tuchola, Fundacji „Psi Azyl”, ul. Szeroka 18, 89-511 Cekcyn oraz Stowarzyszeniu STUKOT z Bydgoszczy.

Powiatowy lekarz weterynarii, Nadleśnictwo Tuchola, koła łowieckie i fundacja „Psi Azyl” zaakceptowały projekt milcząco zgodnie z art. 11a ust. 8 o ochronie zwierząt.

Nadleśnictwo Zamrzenica zaopiniowało Program pozytywnie za wyjątkiem § 5 kwestionując potrzebę dokarmiania kotów wolno żyjących, co zdaniem opiniującego zwiększa ich przyrost zaś koty stanowią zagrożenie dla ptaków, które często są ofiarami kotów. Należy jednak zauważyć, iż zgodnie z art. 11a ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie zwierząt opieka nad wolno żyjącymi kotami obejmuje także ich dokarmianie, co jest obligatoryjnym zadaniem gminy w zakresie ochrony zwierząt i to niezależnie od tego czy i jak duże szkody mogą wyrządzić wśród wolno żyjącego ptactwa.

Stowarzyszenie STUKOT z Bydgoszczy wniosło następujące uwagi:

1. W § 1 uchwały proszę o dopisanie Stowarzyszenia Stukot, jako podmiotu opiniującego, zaś w uzasadnieniu uchwały – w jakim stopniu opinia została uwzględniona oraz zestawienie uwag odrzuconych wraz ze stosownym uzasadnieniem.

W takim zakresie wniosek **został** uwzględniony.

2. Odnośnie do § 2 pkt 2 programu – Gmina nie posiada upoważnienia ustawowego do definiowania właściciela zwierzęcia, a tym bardziej do zawężania tej definicji do mieszkańców Gminy Lubiewo. Biorąc pod uwagę treść całego programu, zapis taki oznaczałby na przykład, że właścicieli dla bezdomnych zwierząt poszukiwano by wyłącznie wśród mieszkańców gminy, co, jak należy zakładać, nie jest celem uchwałodawcy.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Ustawa o ochronie zwierząt nie definiuje pojęcia właściciela choć jednocześnie stosuje to pojęcie. W programie również jest mowa o właścicielu i poszukiwaniu jego osoby w przypadku bezdomnych zwierząt. Zdaniem projektodawcy niezbędnym jest zdefiniowanie tego pojęcia, co umożliwi realizatorowi programu podjęcie czynności ustalających osobę właściciela. Nadto, uzasadnione jest

również zawężanie tego pojęcia do mieszkańców gminy, ponieważ sam program obowiązuje wyłącznie na terenie gminy Lubiewo, a nie poza jej granicami.

3. W odniesieniu do § 3 – bogate orzecznictwo oraz doktryna wskazują, że w programie niezbędne jest wskazanie konkretnych jego realizatorów. W § 3 wymieniono jedynie wójta. Nie wskazano żadnej konkretnej „organizacji pozarządowej, której celem statutowym jest ochrona zwierząt, współpracującej z Gminą Lubiewo”, o której mowa w § 3 pkt 2. Jest to tym bardziej istotne, że z korespondencji Stowarzyszenia z Gminą z ostatnich dwóch lat wynika wprost, że Gmina w rzeczywistości nie współpracuje z żadną organizacją społeczną. Zapis § 3 jest zatem zapisem fikcyjnym, nie zaś planem konkretnego działania na dany rok, jakim, zgodnie z orzeczeniami sądów, winien być program. Ponadto, biorąc pod uwagę, że pozostali realizatorzy zadań objętych programem, jak np. gospodarstwo rolne, zakład weterynaryjny oraz schronisko, zostali wymienieni w innych przepisach programu, § 3 wydaje się być zbędny.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Okoliczność czy do tej pory gmina współpracowała czy nie współpracowała z organizacją pozarządową nie może mieć znaczenia dla oceny kwestionowanego zapisu. Ze strony gminy realizatorami programu jest wójt jako organ wykonawczy gminy, zatem mamy do czynienia z precyzyjnym określeniem podmiotu odpowiedzialnego za realizację programu. Również wykładnia obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony zwierząt nie daje skutku w postaci obowiązku wskazywania konkretnej organizacji pozarządowej.

4. Postanowienie § 5 jest zbędne – jest to wyłącznie powtórzenie zapisów art. 11a ust. 2 ustawy. Tymczasem § 137 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r., poz. 283 t.j.) stanowi, że w uchwale i zarządzeniu nie powtarza się przepisów ustaw oraz przepisów innych aktów normatywnych. Zapis § 5 programu stanowi zatem naruszenie tych zasad.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Zgodzić się należy, że zasady techniki prawodawczej zakazują powiela w uchwałach zapisów innych aktów prawnych mających charakter powszechny (ustaw, rozporządzeń), jednakże w tym wypadku zapis ustawowy z art. 11a ust. 2 ma inny charakter i inną funkcję niż zapis § 5 programu. Zapis ustawowy jest skierowany do organów JST i stanowi dla gmin zakres upoważnienia do stanowienia aktu prawa miejscowego. Tymczasem, zapis § 5 programu skierowany jest do ogółu społeczności i wskazuje zakres w jakim zostało zrealizowane upoważnienie ustawowe. Jak zauważył WSA we Wrocławiu, jeżeli przytoczenie w akcie prawa miejscowego in extenso zapisów aktów prawnych wyższego rzędu z powołaniem się na konkretny przepis tegoż aktu, czyniłoby akt prawa miejscowego w pełni czytelny i zrozumiały, to zapis taki mógłby być

dopuszczalny (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 15 marca 2007 r., sygn. akt II SA/Wr 521/06, LEX nr 297217).

5. W § 6 ust. 2 programu ponownie nie wskazano organizacji społecznej, która sprawuje rzeczywistą opiekę nad kotami wolno żyjącymi na terenie gminy, a biorąc pod uwagę świadczenia Gminy z ostatnich dwóch lat – takiej organizacji nie ma, a co za tym idzie – zapis programu pozostaje niezgodny z rzeczywistością. Zgodnie z orzecnictwem sądowym, należy wskazać konkretny podmiot realizujący poszczególne zadania, w tym np. karmienie kotów czy ich odławianie do zabiegów kastracji lub leczenia. Por. np. wyrok WSA w Warszawie z 15 stycznia 2020 r., sygn. akt IV SA/Wa2532/19: *„Sąd w niniejszym składzie podziela pogląd, że program uchwalony przez radę gminy w odniesieniu do zadań wskazanych m.in. w art. 11a ust. 2 pkt 2 u.o.z. winien obejmować również wskazanie podmiotów, które zadania wynikające z powyższych przepisów na terenie gminy realizują, powołując się na fakt zawarcia stosownych umów ze wskazanymi konkretnie w programie podmiotami.”*

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Przepisy ustawy o ochronie zwierząt nie nakładają obowiązku wskazania organizacji społecznej. Przywołane orzeczenie również. Mówi jedynie o podmiocie w ogólnym znaczeniu, bez ograniczania do organizacji społecznych. Oznacza to, że wskazanie w § 6 ust. 2 programu Zakładu Komunalnego Gminy w Lubiewie wypełnia dyspozycję ustawy.

6. § 6 ust. 2 pkt 1, 2 oraz 3 programu – stanowią istotne i nieuprawnione zawężenie zadania delegowanego na Gminę ustawą. Ustawodawca bowiem nakazuje gminom realizację zadania kreślonego w art. 11a ust. 2 pkt 2 ustawy, nie zaś wyłącznie ponoszenie jej kosztów. Jeżeli zaś Gmina zleca realizację zadania publicznego i określonych obowiązków własnych innym podmiotom, np. odławianie – schronisku, czy opiekę nad kotami – organizacji społecznej, na podstawie stosownych umów bądź porozumień, należy te podmioty wskazać i określić, jaki zakres czynności Gmina powierza tym podmiotom, a jaki wykonuje samodzielnie, przy pomocy swojego personelu czy personelu jednostek organizacyjnych.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Oczywiście program nie może być nazbyt ogólny i nakreślać jedynie ram postępowania, jednakże postanowienia § 6 ust. 2 pkt 1, 2 oraz 3 programu wskazują na konkretne czynności, które gmina będzie podejmowała i finansowała w ramach opieki nad zwierzętami (w tym kotami). Nie ma przy tym obowiązku wymieniania wszystkich potencjalnie możliwych aktywności wobec takich zwierząt. Program powinien być dostosowany do istniejących w gminie uwarunkowań. Jak zauważył WSA w Krakowie: Obowiązek wskazania "konkretnego podmiotu" został przez ustawodawcę wyraźnie przewidziany tylko w art. 11a ust. 2 pkt 7 u.o.z., stanowiącym o wskazaniu gospodarstwa rolnego

w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich. Wnioskowanie a contrario pozwala przyjąć, że w pozostałym zakresie takiego obowiązku nie ma, a w każdym razie obowiązek taki nie może być traktowany jego bezwzględny w tym sensie, by jego spełnienie miało zawsze warunkować legalność przyjętego rozwiązania. Niewskazanie w programie konkretnego podmiotu zajmującego się odławianiem bezdomnych zwierząt nie stanowi zatem o jego wadliwości. Podobnie niewskazanie konkretnego lekarza weterynarii odpowiedzialnego za usypianie ślepych miotów zwierząt nie może być kwalifikowane jako naruszenie art. 11 ust. 2 pkt 6 u.o.z. (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Kr 136/18, LEX nr 2474082).

7. W § 6 ust. 2 pkt 1 programu nie wskazano sposobu realizacji zadania. Z programu nie wynika, jaki zakład weterynaryjny realizuje zabiegi kastracji wolno żyjących kotów, kto odławia koty do zabiegów i odwozi je z powrotem w miejsce bytowania, kto zapewnia opiekę pozabiegową, kto przyjmuje zgłoszenia dotyczące kotów wymagających kastracji oraz na jakich zasadach jest ona realizowana (zgłoszenie telefoniczne, skierowania, etc.). § 6 ust. 2 pkt 1 programu wymaga zatem doprecyzowania, co najmniej w takim stopniu, w jakim uregulowano w programie zasady odławiania bezdomnych zwierząt.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

W tym zakresie projektodawca przychyliła się do stanowiska WSA w Kielcach: Nie ma konieczności imiennego wyznaczenia osoby, która w schronisku zajmuje się usypianiem ślepych miotów oraz sterylizacją albo kastracją zwierząt. Dla spełnienia ustawowych wymogów wskazanych w art. 11a ust. 2 pkt 4 i 6 ustawy z 1997 r. o ochronie zwierząt wystarczające jest stwierdzenie, że czynności te będą się odbywały w schronisku dla zwierząt; nie ulega bowiem wątpliwości, że w schronisku zatrudniony jest lekarz weterynarii, który posiada stosowne umiejętności i uprawnienia do przeprowadzania tego typu zabiegów (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 11 lutego 2021 r., sygn. akt II SA/Ke 1030/20, Legalis nr 2540795). Nadto, aktualnym pozostają uwagi do pkt. 6 powyżej.

8. W § 6 ust. 2 pkt 2 programu nie wskazano sposobu realizacji zadania. Z programu nie wynika, kto konkretnie zajmuje się dokarmianiem wolno żyjących kotów, z jaką częstotliwością, czy działają w tym zakresie w gminie organizacje społeczne lub społeczni opiekunowie kotów, którym wydawana jest karma (a z korespondencji z Gminą z ostatnich dwóch lat wynika, że nie), czy gmina prowadzi rejestr miejsc bytowania kotów wolno żyjących na swoim terenie oraz w jaki sposób przyjmowane są zgłoszenia dotyczące kotów i kto koordynuje realizację dokarmiania. W programie nie określono jakichkolwiek zasad realizacji tego zadania, co zdecydowanie wymaga uregulowania, co najmniej w takim

stopniu, w jakim uregulowano w programie zasady odławiania bezdomnych zwierząt. Konieczność szczegółowego określenia zasad opieki nad kotami wolno żyjącymi oraz ich dokarmiania potwierdzają również wyroki sądów administracyjnych, np.: wyrok NSA z 24 lutego 2023 r., sygn. akt I OSK 95/22, wyrok NSA z 30 lipca 2019 r., sygn. akt II OSK 1754/18, wyrok WSA w Łodzi z 17 marca 2023 r., sygn. akt IISA/Łd 121/23, wyrok WSA w Łodzi z 14 marca 2023 r., sygn. akt II SA/Łd 995/22, wyrok WSA w Łodzi z 20 kwietnia 2023 r., sygn. akt II SA/Łd 1119/22, wyrok WSA w Bydgoszcz z 15 września 2021 r., sygn. akt II SA/Bd 753/21, itd. Dodatkowo wskazać należy, że dokarmianie wolno żyjących kotów należy realizować całorocznie, gmina nie ma podstaw do ograniczania realizacji tego zadania do części roku, np. do okresu zimowego (np. wyrok WSA w Bydgoszczy z 19 stycznia 2021 r., sygn. akt II SA/Bd 1046/20, wyrok WSA w Krakowie z 21 października 2021 r., sygn. akt II SA/Kr 910/21).

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Aktualnym pozostają uwagi do pkt. 5 – 7 powyżej.

9. W § 6 ust. 2 pkt 3 programu nie wskazano sposobu realizacji zadania. Z programu nie wynika, jaki zakład weterynaryjny realizuje opiekę weterynaryjną nad rannymi lub chorymi wolno żyjącymi kotami, kto odławia koty do leczenia i odwozi je z powrotem w miejsce bytowania, kto zapewnia opiekę na czas leczenia, kto przyjmuje zgłoszenia dotyczące kotów wymagających objęcia opieką oraz na jakich zasadach jest ona realizowana. Nie wskazano również, czy opieka weterynaryjna nad wolno żyjącymi kotami obejmuje profilaktykę szczepienia przeciwko wściekliźnie i chorobom zakaźnym) oraz zwalczanie pasożytów. § 6 ust. 2 pkt 3 programu również zdecydowanie wymaga uszczegółowienia, co najmniej takim zakresie, w jakim uregulowano zasady odławiania bezdomnych zwierząt.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Przede wszystkim § 6 ust. 2 pkt 3 programu nie dotyczy poruszanej w uwadze materii. Odnosząc się w sposób generalny do tej kwestii należy przywołać choćby stanowisko zaprezentowane m.in. przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w wyroku z 17.10.2024 r. (sygn. akt II SA/Sz 689/24, LEX nr 3787807), w którym podzielił pogląd wyrażony w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z 25 maja 2023 r. sygn. akt II SA/Sz 71/23 (LEX nr 3573672), iż przepisy ustawy o ochronie zwierząt nie nakładają na gminę obowiązku wskazania w uchwale imiennie kto będzie dokonywał poszczególnych działań przewidzianych regulaminem. Oczywiście jest, że musi tego dokonać podmiot mający fachową wiedzę w odpowiednich warunkach oraz humanitarnie, do czego zobowiązują przepisy u.o.z., m.in. art. 1, art. 5, art. 27 (zabiegi na zwierzętach), art. 33 (warunki uśmiercania zwierząt). Naruszenie art. 27 i art. 33 u.o.z. zagrożone jest sankcją karną na podstawie art. 35 i art. 37 ustawy o ochronie zwierząt.

Podobnie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z 26.01.2023 r. (sygn. akt IV SA/Po 794/22, Legalis nr 2883142), w którym stwierdził, że w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt wystarczające jest określenie, że zadanie związane z usypianiem ślepych miotów będzie dokonywane przez lekarza weterynarii. Z pewnością jest on podmiotem wykwalifikowanym do podjęcia się tego zadania, a wskazanie lekarza weterynarii z imienia i nazwiska wręcz ograniczałoby możliwość realizacji zadania. Obowiązek wskazania "konkretnego podmiotu" został przez ustawodawcę wyraźnie przewidziany tylko w art. 11a ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie zwierząt, stanowiącym o wskazaniu gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich. Wnioskowanie a contrario pozwala przyjąć, że w pozostałym zakresie takiego obowiązku nie ma, a w każdym razie obowiązek taki nie może być traktowany jego bezwzględny w tym sensie, by jego spełnienie miało zawsze warunkować legalność przyjętego rozwiązania.

Co więcej, jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z 22.10.2024 r. (sygn. akt II SA/Bd 629/24, LEX nr 3778378), Zgodnie z art. 11a ust. 2 pkt 2 u.o.z., program opieki nad zwierzętami winien obejmować opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie. Nie jest jednak możliwe precyzyjne określenie częstotliwości wydawania karmy oraz jej ilości, bowiem potrzeby zwierząt w tym zakresie są dynamiczne i podlegają zmianom, w szczególności związanym z porami roku oraz konkretnymi warunkami metrologicznymi. W ramach upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 11a ust. 2 pkt 2 u.o.z. rada gminy zobowiązana jest m.in. "w szczególności" do opieki nad wolno żyjącymi kotami, w tym do ich dokarmiania. Ustawodawca nałożył na organ gminy obowiązek ogólny opieki nad wolno żyjącymi kotami, pozostawiając już sposób jego realizacji uznaniu gminy. Nie zobowiązał bowiem do wskazania miejsca dokarmiania bądź jego częstotliwości.

10. W § 6 ust. 2 programu, wspominającym o opiece nad wolno żyjącymi kotami, nie uwzględniono zapewnienia schronienia przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, jako jednego z podstawowych i niezbędnych aspektów opieki nad zwierzętami, wskazywanego również przez sądy, np.: „Analizując § 2 pkt 5 przedmiotowego Programu należy zgodzić się z zarzutem skargi, iż nie wskazano konkretnego sposobu działania w zakresie ustalania miejsc, w których przebywają koty wolno żyjące, ograniczono się do dokarmiania kotów wolno żyjących jedynie w okresie jesienno-zimowym, zaniechano określenia szczegółów opieki nad kotami wolno żyjącymi w sposób kompleksowy, a to poprzez niezapewnienie im odpowiednich warunków bytowania na terenie gminy - ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. W zaskarżonej uchwale jedynie wybiórczo uregulowano zadanie określono w art. 11a ust. 2 pkt 2 u.o.z., a to w zasadzie sprowadza się do nieuregulowania tego zadania i naruszenia w konsekwencji ww. wskazanego przepisu.” (wyrok

WSA w Łodzi z 24 marca 2023 r., sygn. Akt II SA/Łd 29/23). Gmina nie przeznaczyła jakichkolwiek środków na zakup budek dla wolno żyjących kotów, nawet zwykłych styropianowych w cenie około 50 zł za sztukę. Wnosimy zatem o uwzględnienie tego w programie.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Aktualnym pozostają uwagi do pkt. 9 powyżej.

11. W § 6 ust. 2 programu nie opisano również sposobu monitorowania przez gminę liczebności populacji kotów wolno żyjących na jej terenie, ich ewidencji ani znakowania, co zalecane jest w literaturze przedmiotu, np. *„Jednocześnie gmina powinna podjąć działania mające na celu określenie i być może oznakowanie populacji takich kotów oraz ustalenie miejsc ich bytowania. Tylko w takim przypadku będzie można mówić o skutecznym roztoczeniu opieki nad takimi zwierzętami oraz zaistnieje prawna możliwość odróżnienia kotów bezdomnych – a więc takich, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka i nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały – od kotów wolno żyjących, które to pojęcie nie zostało zdefiniowane w ustawie o ochronie zwierząt (na przykład przez służby i straże gminne).”* (Rudy M.: Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt jako podstawowa forma realizacji zadania gminy z zakresu opieki nad zwierzętami. Samorząd terytorialny 2018, nr 9, s. 31-41, dostęp LEX).

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 12 października 2016 r. (sygn. akt II OSK 3245/14, LEX nr 2199460) trafnie podniósł, że chwała rady gminy - program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt jest aktem prawa miejscowego. Trzeba jednak mieć na uwadze, że akt ten ma zróżnicowany charakter normatywny, gdyż zawiera normy o mieszanym abstrakcyjno-konkretnym charakterze. Z jednej strony tego typu uchwała musi być zaliczona - jako "program" do aktów planowania, co oznacza, że jej charakter, jako aktu powszechnie obowiązującego może być dyskusyjny. Program przede wszystkim konkretyzuje sposoby działania gminy w celu należytego wypełnienia jej obowiązków wynikających z ustawy z 1997 r. o ochronie zwierząt. Treść programu stanowią zatem plany, prognozy i zasady postępowania w określonych sytuacjach, których realizacja stanowi zadania własne gminy.

Sformułowane wnioski nie mogą zostać ujęte w programie, ponieważ żaden przepis prawa nie nakłada na gminę obowiązku wskazania sposobu monitorowania przez gminę liczebności populacji kotów. Tego rodzaju aktywność może być podejmowana wskutek realizacji programu. Zakres takich działań będzie jednak zawsze podyktowany aktualnymi uwarunkowaniami.

12. § 6 ust. 3 pkt 4 programu stanowi powtórzenie § 7 Rozporządzenia MSWiA z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt (Dz. U. z 1998 r., nr 116, poz. 753), co stanowi naruszenie zasad techniki prawodawczej – uwaga jak w punkcie 4 niniejszego pisma.

W takim zakresie wniosek **został** uwzględniony.

13. Wnosimy o uwzględnienie w programie, w ramach odławiania zwierząt, o którym mowa w § 6 ust. 3 programu, weryfikacji przez podmiot odławiający przed przewiezieniem odłowionego zwierzęcia do schroniska, czy zostało ono oznakowane elektronicznie. Ma to na celu bezzwłoczny powrót zagubionego zwierzęcia do właściciela, bez konieczności narażania go na stres związany z transportem na odległość 80 km, umieszczania go w schronisku oraz generowania kosztów Gminie.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Stosownie do § 6 ust. 2 pkt 3 programu odławianie zwierząt bezdomnych zawsze poprzedzone jest weryfikacją, czy dane zwierzę rzeczywiście jest bezdomne. Jeśli Zakład Komunalny Gminy Lubiewo ustali właściciela to nie podejmuje czynności odławiania.

14. W § 6 ust. 6 programu nie określono żadnych zasad usypiania ślepych miotów. Zapis obejmujący to zadanie stanowi jedynie powtórzenie oczywistości wynikającej z odrębnych przepisów, że uśmiercenie zwierzęcia może być wykonane wyłącznie przez lekarza weterynarii. Nie określono, jakie grupy zwierząt podlegają usypianiu: zwierzęta bezdomne, koty wolno żyjące, zwierzęta posiadające właściciela – za jego zgodą oraz pod warunkiem objęcia opieką samicy-matki (zahamowanie laktacji), a następnie jej kastracji. Nie określono również, jaki zakład weterynaryjny wykonuje to zadanie, jak przyjmowane są zgłoszenia, kto transportuje do uśpienia oraz kto odławia kocięta kotów wolno żyjących, jeśli mają zostać poddane eutanazji. Przepis wymaga doprecyzowania – por. wyrok WSA we Wrocławiu z 4 grudnia 2014 r., sygn. akt II SA/Wr 676/14: *„regulacje zawarte w programie dotyczące usypiania ślepych miotów (...) są zbyt ogólne. Programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt będące aktami kierownictwa wewnętrznego, powinny zawierać zapisy, które wskazywałyby kierunek działania organu wykonawczego gminy. W programie powinny być umieszczone bardziej szczegółowe zapisy dotyczące usypiania ślepych miotów np. kto i gdzie może przynieść ślepe mioty i kto i na jakich zasadach dokona ich uśpienia. (...) Ograniczenie się do ogólnych zapisów po pierwsze nie daje gwarancji czytelności samego programu, a w konsekwencji jego realizacji, a dodatkowo godzi w obowiązujące przepisy (...) ustawy o ochronie zwierząt oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie Zasad techniki prawodawczej. Nie mogą wpłynąć na zmianę stanowiska opisywane w odpowiedzi na skargę lokalne uwarunkowania czy nawet samo zawarcie umowy z lekarzem weterynarii. Przepisy stosowane przy*

uchwalaniu programu są w swej wymowie jednoznaczne i wymagają kompleksowego uregulowania zawartych w nich kwestii bez względu na lokalne uwarunkowania."

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Aktualnym pozostają uwagi do pkt. 9 powyżej.

15. W § 6 ust. 8 programu nie określono zasad, na jakich sprawowana jest opieka weterynaryjna nad zwierzętami poszkodowanymi w wypadkach, kto przyjmuje zgłoszenia i zawiadamia lekarza weterynarii. Nie podano całodobowego numeru telefonu, pod którym przyjmowane są zgłoszenia o zwierzętach wymagających pomocy. Nie określono dalszego postępowania ze zwierzętami (domowymi oraz dzikimi) po wstępnym udzieleniu pomocy weterynaryjnej w miejscu zdarzenia – gdzie są następnie leczone, czy są przewożone do schroniska lub ośrodka rehabilitacji zwierząt dzikich, a jeśli tak to jakiego. Oprócz wskazania podmiotu, nie wskazano jakiegokolwiek sposobu realizacji zadania.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Aktualnym pozostają uwagi do pkt. 9 powyżej.

16. W § 6 ust. 9 programu nie określono zasad realizacji planu znakowania, o którym mowa w art. 11a ust. 3 ustawy – kto wykonuje to zadanie, gdzie właściciele zwierząt mogą się zgłaszać oraz jaka pula środków została na to przeznaczona w 2026 r.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Zapis § 6 ust. 9 programu, choć stanowi o znakowaniu, nie jest realizacją dyspozycji z art. 11a ust. 3 ustawy, który przyznaje uprawnienie do ustalenia planu znakowania zwierząt w gminie. Gminom pozostawiono możliwość regulacji innych niż wymienione w art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, aspektów, związanych z opieką nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Powyższe wynika z treści art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, który stanowi, iż, "program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt obejmuje w szczególności:". Zapis § 6 ust. 9 programu jest zatem wyrazem skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy. Gdyby w zapisie tym była mowa o planie znakowania to miałby zastosowanie art. 11a ust. 3 ustawy.

17. W § 7 nie określono żadnych konkretnych działań edukacyjnych, jakie zaplanowano na 2026 rok. Samo przekazywanie informacji w jednostkach oświatowych wynika wprost z art. 8 ust. 2 ustawy i nie jest bezpośrednim, dodatkowym działaniem Gminy.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Użyte pojęcie „działania edukacyjne” zawiera w sobie wszystkie formy przekazywania wiedzy dotyczącej „odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania, propagowania sterylizacji i kastracji oraz znakowania zwierząt, a także adopcji zwierząt bezdomnych”. Zapis § 7 programu jest wyrazem realizacji uprawnienia regulacji innych niż wymienione w art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, aspektów.

Ponowna analiza kwestionowanego zapisu spowodowała jednak, że w § 5 po pkt. 8 dodano pkt 9 o treści: „edukację mieszkańców.”

18. W programie nie uwzględniono planu sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, o którym mowa w art. 11a ust. 3a ustawy, jako najskuteczniejszej metody zapobiegania bezdomności zwierząt.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Przepis art. 11a ust. 3a ustawy nie ma charakteru obowiązkowego, zatem nie ma konieczności wprowadzania do programu planu sterylizacji lub kastracji zwierząt.

19. W załączniku nr 1 do programu, gdzie wskazano wysokość środków przeznaczonych na jego realizację, nie wskazano szczegółowego sposobu wydatkowania tych środków, do czego obliguje Gminę zapis art. 11a ust. 5 ustawy. Zgodnie z doktryną oraz bogatym orzecnictwem, poszczególnym zadaniom winny być przypisane wyodrębnione kwoty uprawdopodobniające ich realizację, których brak stanowi istotne naruszenie prawa będące przesłanką do unieważnienia uchwały, por. np. Wyrok WSA w Białymstoku z 14 października 2021 r., sygn. akt II SA/Bk 604/21: *„Odstąpienie od wskazania wysokości środków finansowych z przeznaczeniem na realizację poszczególnych, wyodrębnionych zadań Programu oraz brak zgodnego z prawem określenia sposobu ich wydatkowania, stanowi istotną wadliwość programu przyjętego uchwałą i tym samym oznacza brak zrealizowania w sprawie w sposób zgodny z prawem upoważnienia ustawowego, wyznaczonego treścią przepisu art. 11a ust. 5 u.o.z.”*. W tabeli nie wskazano: w wierszu 2. – czy chodzi o kastrację i znakowanie wyłącznie bezdomnych zwierząt w schroniskach (zwłaszcza, że nie wymieniono jej w wierszu 1.) oraz jakie środki są przeznaczone na zabiegi kastracji, a jakie na znakowanie; nie wskazano również, jakie środki przewidziano na usypianie ślepych miotów, w wierszu 3. – nie określono, jakie środki przeznacza się na zakup karmy, jakie na realizację zadania dokarmiania, jakie na odławianie i transport kotów do zakładu weterynaryjnego, a jakie na usługi weterynaryjne związane z opieką nad chorymi i rannymi kotami; w wierszach 2. ani 3. nie wymieniono kastracji kotów wolno żyjących, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 programu, oraz nie wskazano puli środków przeznaczonych na jej realizację; w całym załączniku (tabeli) nie wskazano puli środków przeznaczonej na realizację planu znakowania zwierząt posiadających właściciela, o którym mowa w § 6 ust. 9 programu.

W takim zakresie wniosek **nie został** uwzględniony.

Treść załącznika nr 1 do programu wypełnia dyspozycję art. 11a ust. 5 ustawy. Zgodnie z najnowszym stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego: W art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt mowa jest nie o wskazaniu środków na realizację poszczególnych zadań ("działań"), ale na realizację programu jako pewnej całości ("jego realizację"). Wprawdzie lokalny prawodawca zobowiązany został przepisem art. 11a ust. 5 ustawy nie tylko do wskazania wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań programu, ale także do określenia konkretnego sposobu ich wydatkowania, to jednak wskazanie sposobu wydatkowania nie może być utożsamiane z przypisaniem kategorycznych, odrębnych kwot dla każdego zadania programu z pominięciem ich specyfiki i sposobu skatalogowania tych zadań. Przez określenie sposobów wydatkowania należy rozumieć wskazanie konkretnych form ich wykorzystania, ukierunkowanych na osiągnięcie celów programu (wyrok NSA z dnia 5 lutego 2025 r., sygn. akt I OSK 1434/23, Legalis nr 3179723).

Wobec powyższego zasadnym jest podjęcie niniejszej uchwały w proponowanym kształcie.

Wójt Gminy Lubiewo

Joanna Jastak